

Dagens ord – samma

Kort förklaring: Samma betyder att något är likadant eller identiskt med något annat. Vi har samma bok betyder att det är samma bok eller en likadan bok.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet samma kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet samma.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskort, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Samma som du av Linn Johnels. Modella särskilt ordet samma.
- Berätta att dagens ord är samma.
- Säg ordet samma med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det.

Förklara ordet

- Säg ”Samma betyder att något är samma eller exakt lika som något annat. Vi har samma bok betyder att det är samma bok eller en likadan bok.”
- Synliggör ordet samma genom att två personal väljer samma färg på whiteboardpenna och ritar samma sak. När de är klara gör de gemensamt ett par rörelser och säger ”vi gör samma sak”.

Förslag på material: två identiska whiteboardpennor

Tips! Använd flera par av identiska saker om du vill upprepa.

Läs berättelsen

Läs berättelsen om Kim och Tim antingen på skärm eller utskriven.

Hej kompis!

Eleverna och personalen sitter i en ring eller halvcirkel så att de ser varandra. Håll upp sjalarna och visa att några har samma färg. Ge två av personalen en varsin sjal med samma färg. De säger ”Du och jag har samma!” och går fram till varandra och säger ”Hej!” Dela sedan ut en varsin sjal till alla i gruppen. Säg att de ska hitta kompiserna som har samma färg på sjalen och säga hej. När eleverna hittat kompiserna med samma färg på sjal säger de ”du och jag har samma!” och sedan säger de ”hej!”

Förslag på material: sjalar i olika färger. Minst två av varje färg.

Tips! Använd något annat om ni inte har sjalar. Det viktiga är att det finns två likadana av varje.

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**s-a-mm-a**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- I samma bil med Bo Kaspers orkester
- Dikten Samma värld av Emil Jensen
- Lejonvakten sjunger Samma är vi

Böcker:

Dela med dig, Sickan, Sofia Rådström

Nä men Benny, Barbro Lindgren

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet samma under hela skoldagen. Kommentera om elever gillar samma saker eller har samma åsikter, om några gör samma saker, visa på schemat om ni gör samma sak som igår, att ni alla är i samma rum, sitter vid samma bord. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
vill ha samma jag vill samma jag ha samma inte ha samma hämta samma samma , tack	inte samma vill inte samma	det samma det inte samma den samma hen gillar samma som jag.	du jag samma titta samma ! hen har samma !

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet **samma**. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Kim och Tim – berättelse
- Kim och Tim – ramsa
- Kim och Tim – frågor
- Kim och Tim – välj samma
- Kim och Tim – samtalskarta

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Notera om eleverna väljer samma färg eller inte.
Läsa, skriva	Ordtavla med aktuella basord. Sammanställ klassens åsikter efter en aktivitet och sätt en bild på alla som tycker samma runt ordbilden samma .
Motorik	Gör en rörelsesång där ett moment är att välja rörelse (exempelvis hoppa/springa/snurra). Uppmärksamma att elever gör samma sak, gillar samma rörelser.
Vardagsaktiviteter	Ge eleverna foton på platser i närmiljön och låt dem söka upp platserna. Jämför med fotot: Det är samma. Uppmärksamma eleverna om de till exempel har samma typ av skor, dricker samma dryck, åker samma taxi.
Verklighetsuppfattning	Jämför egenskaper hos material och notera det som är samma och inte, vilka djur äter samma sak? Peka ut likheter mellan föremål. Samma färg, samma form, samma funktion (till exempel både lim och tejp håller ihop saker).

Fler förslag som inspiration!

Memory

Material: memoryspel eller lotto

Ord/fraser: samma/lik, inte samma

Gör så här: Om en elev får ett par: modellera samma. Om inte: modellera inte samma.

Min åsikt

Material: åsiktssida i ett AKK-system eller en åsiktskarta, stort pappersark

Ord/fraser: gillar/gillar inte

Gör så här: Efter en aktivitet (bakning, bokläsning, färg- och form eller liknande) be eleverna berätta vad de tyckte om aktiviteten genom att använda åsiktssidan i sitt AKK-system eller en papperskarta med åsikter (till exempel jag gillar det, jag gillar det inte, det är OK, hatar det, jag har tröttnat på det här).

Håll fram kartan eller navigera till åsiktssidan och säg "Vad tycker du?" Pausa och vänta. Om de svarar: upprepa deras svar och sätt upp på vita tavlan. Om de inte svarar: säg "Det ser ut som att du INTE vill berätta vad du tycker". Jämför elevernas svar och uppmärksamma eleverna på om de tyckte samma sak [elevens namn] och [elevens namn] sa "Jag gillar det inte". "Ni tyckte samma!"

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel på tema slöjd: Vi har samma _____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- Lösa bilder med olika verktyg
- Verkttygssidan i sina kommunikationshjälpmedel

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

s a m m a

